

মহাকবি ভাস বিরচিতম্

স্বপ্নবাসবদন্তম্

[বিস্তৃত ভূমিকা, মূল (নাগরী ও বঙ্গাক্ষরে), ছন্দ, শব্দার্থ, বঙ্গানুবাদ, ব্যাকরণম্,
অধ্যাপনা, সংস্কৃত ব্যাখ্যা (নাগরী ও বঙ্গাক্ষরে) ও প্রশ্নোত্তর সম্বলিত]

সম্পাদনায়

অধ্যাপক শ্রী যদুপতি ত্রিপাঠী

শাস্ত্রী, এম.এ, বি.এড, কোবিদ, কাব্য-সাংখ্যতীর্থ,

প্রাক্তন প্রধান অধ্যাপক, সংস্কৃত বিভাগ, যোগদা সৎসজা পালপাড়া মহাবিদ্যালয়,

৩

ভূতপূর্ব আন্তর্জাতিক অধ্যাপক, মুর্গবেড়িয়া মহাবিদ্যালয়।

[ঈশোপনিষদ, উর্কসংগ্রহঃ, যাডবক্য সংহিতা (ব্যবহারাখ্যায়ঃ), কাদম্বরী
(শুকনাসোপদেশঃ), কিরাতাজুনীয়ম্, (প্রথমসর্গঃ), ভট্টিকাব্যম্ (দ্বিতীয়ঃ সর্গঃ),
অর্থশাস্ত্রম্, স্বপ্নবাসবদন্তম্, ভারতীয় দর্শন পরিচয়, মহাভারতম্ বনপর্বঃ (২৬৭
অধ্যায়ঃ), শ্রী শ্রী চণ্ডী প্রভৃতি গ্রন্থের সম্পাদক ও লেখক।]

পালপাড়া, পূর্ব মেদিনীপুর।

বি.এন.পাবলিকেশান

৩ শ্যামাচরণ দে স্ট্রীট

কলিকাতা—৬৩

টীকা

- ১ অঙ্ক.....
- ২ আকাশ ভাষিত.....
- ৩ উত্তরকুরু.....
- ৪ কাঞ্চুকীয়.....
- ৫ নান্দী.....
- ৬ নেপথ্য.....
- ৭ পতাকাস্থান.....
- ৮ পূর্বরজা বা রজাঘর.....
- ৯ প্রবেশক.....
- ১০ প্রমোদবন.....
- ১১ বিরচিতা বা বিরহিকা.....
- ১২ ভরতবাক্যম্.....
- ১৩ মিশ্রবিষ্কম্বক.....
- ১৪ বিদূষক.....
- ১৫ সমুদ্রগৃহ.....
- ১৬ সূত্রধার.....
- ১৭ স্থাপনা.....
- ১৮ স্বগতোক্তি.....

वर्णानुक्रमिक श्लोकसूची (अकारादिक्रमे)

श्लोक	अङ्क	श्लोकसंख्या	पृष्ठा
अनाहारे तुल्यः प्रततरुदितक्कामवदनः	१	१४	१२४
अनेन परिहासेन व्याक्लिप्तुं	४	७	२१७
अस्य स्निग्धस्य वर्णस्य विपत्तिर्दारुणा	७	१०	३३९
अहमवजितः पूर्वं तावत्	७	८	३२३
इमां सगरपर्यस्तां	७	१२	३५९
इयं बाला नबोद्वाहा	४	८	२२९
उदयनवेन्दुवर्णावासवदत्ताबलौ	१	१	४२
उपेता नागेन्द्रतुरङ्गातीर्णे	५	१३	२९१
खड्गायतां च विरलाङ्ग च	९	२	१९३
खड्गायतां हि मुखतोरणलोलमालां	५	३	२५०
कस्यार्थः कलशेन, को मृगयते	१	८	८९
कः कं शक्नो रक्षितुं मृत्युकाले	७	१०	३२८
कातरा येष्यशक्ता वा नोत्साहसुषु	७	९	३२०
कामेनोज्झयिनीं गते मयि	४	१	१८७
कार्यं नैवार्थे नार्पि भोगैर्न	१	२	९२
किं नु सत्यमिदं स्वप्नः	७	१९	३५२
किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे	७	४	३१२
खगा वासोपेताः सलिलमवगाढो	१	१७	१३५
गुणानां वा विशालानां संकाराणां च	४	१०	२३२
चिरप्रसुप्तः कामो मे	७	३	३०५
तीर्थोदिकानि समिधः कुसुमानि	१	७	९३
दुःखं त्यक्तुं बद्धमूलः	४	९	२१९
धीरस्याश्रमसंश्रितस्य वसतस्तुष्टस्य	१	३	७०
न परुषमाश्रमवासिषु प्रयोज्यम्	१	५	७९
निष्कामन् सन्नमेणाहं द्वारपक्षेण	५	९	२९७
नैवेदानीं तादृशाश्चक्रवाकाः	१	१३	२२१
पद्मावती नरपते महिषी	१	११	१०१
पद्मावती बहुमता मम	४	४	२०९
परिहरतु भावन् नृपापवादम्	१	५	७९
पादाक्रान्तानि पुष्पानि	४	४	२०३
पूर्वं त्रयाप्याभिमतं गतम्	१	४	७५
पृथिव्यां राजवंश्यानामुदयास्तमयप्रभुः	७	७	३१८
प्रच्छाद्य राजमहिषीं नृपते हितार्थम्	७	१५	३४३

প্রদেযো বহুমানো বা	১	৭	৭৯
ভারতানাং কুলে জাতঃ	৬	১৬	৩৫০
ভিন্নাস্তে রিপবো ভবদগুণরতাঃ	৫	১২	২৮৭
ভূতৈর্মগধরাজস্য স্নিগ্ধেঃ	১	২	৫৪
মধুমদকলা মধুকরাঃ	৪	৩	২০০
মহাসেনস্য দুহিতা শিষ্যা	৬	১১	৩৩১
মিথ্যোন্মাদৈশ্চ যুদ্ধৈশ্চ	৬	১৮	৩৫৪
যদি বিপ্রস্য ভগিনী	৬	১৪	৩৩৯
যদি তাবদং স্বপ্নঃ	৫	৯	২৮১
যোয়ং সন্তস্তয়া দেব্যা	৫	১১	২৮৩
রূপশ্রিয়া সমুদিতাং গুণতশ্চ	৫	২	২৪৬
বহুশৌহপ্য পদেশেষু	৫	৬	২৫৮
বাক্যমেতৎ প্রিয়তরম্	৬	১২	৩৩৩
বিশ্বস্বং হরিণাশ্চরন্তি	১	১২	১০৬
শয্যা নাবনতা তথাস্তৃতসমা	৫	৪	২৫৮
শয্যায়ামবসুপ্তং মাং	৫	৮	২৭৮
শরচ্ছশাঙ্কগৌরেণ	৪	৭	২২৭
শ্রুতিসুখনিদে কথং নু	৬	১	৩০০
শ্রোগীসমুদ্বহনপার্শ্বনিপীড়িতানি	৬	২	৩০২
শ্লাঘ্যামবন্তিনৃপতেঃ সদৃশীম্	৫	১	২৪২
ষোড়শান্তঃপুরজ্যেষ্ঠা	৬	৯	৩২৬
সম্বন্ধিরাজ্যমিদমেত	৬	৫	৩১৫
সবিশ্রমোহয়ং ভারঃ	১	১৫	১২৮
সুখমর্থো ভবেদাতুম্	১	১০	৯৬
স্মরাম্যবন্ত্যাধিপতেঃ সুতয়াঃ	৫	৫	২৫৮
স্বপ্নস্যাস্তে বিবুদ্ধেন	৫	১০	২৮৩